

OPAKOWANIA I ODPADY

NOWE WYMOGI DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Anna Jagoda-Siegmund

24 października 2023 r.

Webinarium jest realizowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, w ramach projektu Centrum Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Plan prezentacji:

1. Zasady działania systemu opakowania - odpady
2. Grupy przedsiębiorców obciążone nowymi obowiązkami
3. Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP - w praktyce
4. Przygotowania do wdrożenia systemu kaucyjnego (aktualna sytuacja, przewidywane problemy oraz wskazówki, jak zaplanować przyszłe działania)
5. Packaging and Packaging Waste Regulation – PPWR rozporządzenie UE – przyszłość dla polskich przedsiębiorców po 2029 r.
6. BDO – nowe obowiązki

Zasady działania systemu opakowania - odpady

Aktualne obowiązki przedsiębiorców

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1658 z późn. zm.) – zawiera przepisy dot. **systemu kaucyjnego**.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1903 z późn. zm.) – wdraża zapisy **dyrektywy SUP** (Single Use Plastics).

Aktualne obowiązki przedsiębiorców

Producent opakowań:

- ewidencja ilości i rodzaju wprowadzonych opakowań,
- spełnienia wymagań dot. jakości wprowadzonych opakowań w zależności od ich dalszego zastosowania (rozdział 3 ustawy i inne),
- wpis do BDO,
- opłata roczna za BDO,
- umieszczenie nr BDO na dokumentach,
- sprawozdawczość w BDO.

Aktualne obowiązki przedsiębiorców

Wprowadzający produkty w opakowaniach:

- wpis do BDO,
- opłata roczna za BDO,
- umieszczenie nr BDO na dokumentach,
- ewidencja ilości i rodzaju wprowadzonych opakowań (tych, w których wprowadza produkty),
- uzyskanie wymaganych poziomów recyklingu/ zapłata opłaty produktowej w przypadku niewywiązania się z tego obowiązku,
- publiczne kampanie edukacyjne (PKE),
- sprawozdawczość w BDO.

Oferujący w jednostce handlowej torby z tworzywa sztucznego – opłata recyklingowa, wpis do BDO, ewidencja, sprawozdawczość w BDO.

Nowe (aktualne) obowiązki przedsiębiorców

Wprowadzający/oferujący produkty jednorazowe z tworzywa sztucznego
(dot. dyrektywy SUP):

- wpis/aktualizacja wpisu do BDO (termin był do 24 sierpnia 2023 r.),
- opłata roczna za BDO (tylko wprowadzający),
- umieszczenie nr BDO na dokumentach (tylko wprowadzający),
- ewidencja ilości i rodzaju wprowadzonych/oferowanych jednorazowych produktów z tworzywa sztucznego,
- uzyskanie wymaganych poziomów recyklingu/ zapłata opłaty produktowej w przypadku niewywiązania się z tego obowiązku,
- publiczne kampanie edukacyjne (PKE),
- sprawozdawczość w BDO.

Nowe (aktualne) obowiązki przedsiębiorców

Wprowadzający niektóre produkty zawierające tworzywo sztuczne (dot. dyrektywy SUP):

- zakaz wprowadzania niektórych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych – załącznik nr 7 ustawy dot. SUP oraz wyrobów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych – do 24 maja 2023 r.,
- oznakowanie niektórych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych – załącznik nr 8 ustawy dot. SUP – do 24 maja 2023 r.

Aktualne obowiązki przedsiębiorców

Przedsiębiorca prowadzący produkcję, świadczący usługi (obowiązki inne dot. ochrony środowiska):

- pozwolenia, zgłoszenia (z tyt. emisji gazów i pyłów do powietrza, wodnoprawne itp.),
- ewidencja (ilość spalonego paliwa w silnikach pojazdów, kotłach itp., czas pracy emitorów produkcyjnych, ilości czynników chłodniczych uzupełnionych w klimatyzacji, ilość pobranej wody, ilość odprowadzonych ścieków itp.),
- sprawozdawczość (raport KOBiZE, wykaz o korzystaniu ze środowiska, BDO, BDS itp.),
- BDO, CRO, SENT, PRTR, CEEB itp.

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP

Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 877) – tzw. **ustawa antyplastikowa**, wprowadza zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1903 z późn. zm.) i wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz. Urz. UE L 155 z 12.06.2019, str. 1) – **tzw. dyrektywa SUP**.

Wpis/aktualizację wpisu do rejestru BDO byli zobowiązani dokonać w terminie do 24 sierpnia 2023 r.:

- **wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** (wymienione w zał. nr 6-10 do ustawy dot. SUP);
- przedsiębiorca **prowadzący jednostkę handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną, w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych** wymienione w zał. 6 do ustawy dot. SUP będące opakowaniami lub napoje lub żywność pakowane przez tego przedsiębiorcę w te produkty;
- przedsiębiorca **pakujący i oferujący - za pomocą urządzenia vendingowego**, w tym umieszczonego także w miejscach innych niż jednostki handlu det., jednostki handlu hurt. lub jednostki gastronomiczne - napoje lub żywność w produktach jednorazowego użytku z tw. szt. z zał. 6 do ustawy dot. SUP;
- **wprowadzający do obrotu połowowe narzędzia zawierające tworzywa sztuczne** również autoryzowani przedstawiciele zagranicznych sprzedawców tych produktów;
- przedsiębiorca **prowadzący portowe urządzenia do odbioru odpadów** oraz przedsiębiorca prowadzący inne równoważne systemy zbierania.

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP

Produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych - produkt, który jest w całości lub części wykonany z tworzyw sztucznych i który nie został przeznaczony, zaprojektowany ani wprowadzony do obrotu, tak aby osiągnąć w ramach jego cyklu życia wielokrotne użycie przez zwrócenie go w celu powtórnego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu, do którego był pierwotnie przeznaczony.

Wprowadzenie do obrotu - rozumie się przez to pierwsze dostarczenie produktu na terytorium kraju w ramach działalności gospodarczej, odpłatne albo nieodpłatne, do celów dystrybucji, konsumpcji, stosowania lub użytkowania, w tym na potrzeby własne.

Przedsiębiorca:

- prowadzący jednostkę handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną,
- pakującego i oferującego - za pomocą urządzenia vendingowego,

jest obowiązany od 24 maja 2023 r. prowadzić ewidencję

liczby nabytych i wydanych użytkownikom końcowym produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w załączniku nr 6:

1. kubki na napoje, w tym ich pokrywki i wieczka;
2. pojemniki na żywność, w tym pojemniki takie jak pudełka, z pokrywką lub bez, stosowane w celu umieszczania w nich żywności, która jest:
 - a) przeznaczona do bezpośredniego spożycia, na miejscu lub na wynos,
 - b) zazwyczaj spożywana bezpośrednio z pojemnika oraz
 - c) gotowa do spożycia bez dalszej obróbki, takiej jak przyrządzanie, gotowanie czy podgrzewanie- w tym pojemniki na żywność typu fast food lub na inne posiłki gotowe do bezpośredniego spożycia, z wyjątkiem pojemników na napoje, talerzy oraz paczek i owijek zawierających żywność.

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP

Przedsiębiorca wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 9 do ustawy dot. SUP **jest obowiązany od 24 maja 2023 r. prowadzić ewidencję wprowadzanych produktów.**

Ewidencja stanowi podstawę do sprawozdawczości w BDO.

Sprawozdawczość roczna w BDO w zakresie produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienionych w załącznikach 6, 9 i 10 do ustawy.

Pierwsze sprawozdania dot. SUP w BDO do 15 marca 2024 r. za rok 2023 r.

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP

Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną, w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych z załącznika nr 6 **od 1 lipca 2024 r.** będzie miał **obowiązek zapewnienia opakowań alternatywnych wytworzonych z materiałów innych niż tworzywa sztuczne**, w tym innych niż tworzywa sztuczne ulegające biodegradacji, lub dostępności opakowań wielokrotnego użytku.

Przedsiębiorca wprowadzający do obrotu niektóre produkty z tworzyw sztucznych od 2024 r. będzie obowiązany do **finansowania publicznych kampanii edukacyjnych.**

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP - opłaty

Opłata za produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 6 do ustawy dot. SUP, będzie pobiera od użytkownika końcowego **od 1 stycznia 2024 r.** przez:

- przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego, jednostkę handlu hurtowego lub jednostkę gastronomiczną,
- przedsiębiorcę pakującego i oferującego - za pomocą urządzenia vendingowego,

w których są oferowane produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załączniku nr 6.

Opłata na pokrycie kosztów zagospodarowania odpadów powstałych z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych od 1 stycznia 2024 r. będzie wpłacana do marszałka przez wprowadzającego do obrotu produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych z załącznika nr 9 .

Ustawa antyplastikowa wdrażająca dyrektywę SUP

- Zakrętki i wieczka z tworzyw sztucznych muszą być przytwierdzone do pojemników na napoje o pojemności do 3 litrów.
- Zapewnienie dla butelek do 3 litrów (tylko tych wykonanych z PET) jednorazowego użytku na napoje w roku 2025 udziału co najmniej 25% materiału pochodzącego z recyklingu.
- Zapewnienie dla butelek do 3 litrów jednorazowego użytku na napoje wykonanych z tworzywa sztucznego w roku 2030 co najmniej 30% udziału tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu.
- Poziom selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych dla butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów powinien wynieść od roku 2025 - 77%, natomiast 90% od roku 2029.

System kaucyjny – główne założenia:

- Zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2025 r.
- Opakowania objęte systemem kaucyjnym:
 - **butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3 litrów,**
 - **butelki szklane wielokrotnego użytku na napoje o pojemności do 1,5 litra,**
 - **puszki metalowe na napoje o pojemności do 1litra.**
- System kaucyjny będzie bezparagonowy.
- Jednostki handlowe o powierzchni powyżej 200 m² obowiązkowo w systemie (będą musiały przyjąć zwracane opakowania i zwrócić klientowi kaucję).

System kaucyjny – wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje

- Celem systemu jest osiągnięcie minimalnych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych (objętych systemem kaucyjnym) począwszy do roku 2025 – 77%, sukcesywnie poziomy się zwiększają, w 2029 i kolejnych latach już 90% .
- System kaucyjny finansowany będzie przez wprowadzających.
- Jeśli wprowadzający nie osiągną wymaganych poziomów zbierania zapłacą opłatę produktową.
- Zostanie powołany podmiot reprezentujących w formie spółki akcyjnej, kapitał 5 mln zł. Podmiot reprezentujący musi uzyskać ministerialne zezwolenie ważne max 10 lat, wniosek o zezwolenie należy złożyć min. 6 miesięcy od uruchomienia systemu.
- Ustawa umożliwia stworzenie większej liczby systemów kaucyjnych, podmioty reprezentujące systemy, mogą ze sobą współpracować na podstawie umowy, której kpię przekazują do MKiŚ.
- Umowy z podmiotem/podmiotami reprezentującymi mogą zawierać wprowadzający, grupy wprowadzających, związek pracodawców, izba gospodarcza itp.
- Podmiot reprezentujący jest zobowiązany zawrzeć umowę z każdym wprowadzającym, który się do niego zgłosi.

System kaucyjny – jednostki handlowe

- Obowiązkowo w systemie będą musiały uczestniczyć jednostki handlowe powyżej 200 m², mniejsze jednostki dobrowolnie mogą przystąpić do systemu.
- Każda jednostka handlowa, niezależnie od powierzchni będzie zobowiązana do poboru kaucji.
- Wysokość kaucji maksymalnej określa ustawa na 2 zł od opakowania, projekt rozporządzenia 0,50 zł za opakowanie, niezależnie od jego rodzaju.
- Wprowadzający będą zobowiązani do umieszczenia na opakowaniach oznakowania o objęciu systemem kaucyjnym i o wysokości kaucji za opakowanie.

Rozporządzenie PPWR

Rozporządzenie Packaging and Packaging Waste Regulation ma zastąpić dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Cel – ograniczenie ilości odpadów opakowaniowych.

- Promowanie opakowań wielokrotnego użytku, wielokrotnego napełniania.
- Podwyższenie jakości recyklatu. Opakowania będą podzielone na klasy w zależności od możliwości recyklingu na jednostkę masy (klasa A najlepsza, powyżej 95%, najgorsza klasa E poniżej 70%). Od 2030 r. opakowania klasy E będą uznane za niezdatne do recyklingu.
- Ujednolicenie oznakowania pojemników na odpady opakowaniowe.

BDO – nowe obowiązki

Wnioski rejestracyjne i/lub aktualizacyjne dot. SUP.

Sprawozdawczość roczna w BDO, sporządzona po raz pierwszy za 2023 r. do 15 marca 2024 r. przez:

- podmioty oferujące żywność, w opakowaniach z jednorazowych tworzyw sztucznych,
- wprowadzający do obrotu produkty jednorazowego użytku, z tworzyw sztucznych z załącznika 6 i 9,
- wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje będących butelkami jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 l.

Za rok 2023 sprawozdawczość w BDO jeszcze z opłatami zerowymi. W kolejnych latach sprawozdawczość będzie wymagała uwzględnienia opłat.

Dziękuję za udział w webinarium, które było zrealizowane w ramach projektu Centrum Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Kontakt

tel.: +48 665 462 133

e-mail: anna.jagoda@zbi-ekobud.pl

<https://www.linkedin.com/in/anna-jagoda-siegmund>

